

**Strategia Rozwiązywania Problemów
Społecznych w Gminie Smółdzino
na lata 2016 - 2021**

Projekt

kwiecień 2016

Spis treści

WSTĘP	3
I. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	4
II. EWALUACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2008 – 2015	5
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY	14
IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SMOŁDZINO	15
4.1 DEMOGRAFIA	15
4.2 RYNEK PRACY	16
4.3 POMOC SPOŁECZNA	20
4.4 OCHRONA ZDROWIA I PROFILAKTYKA	24
4.5 EDUKACJA, KULTURA I SPORT	28
4.6 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	32
V. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH	33
VI. CELE STRATEGII	39
VII. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	47

WSTĘP

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tj. z 2015r., Dz. U. 2015r, poz. 163 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Niniejsza strategia opracowana została przez Zespół powołany Zarządzeniem Nr 112/2015 Wójta Gminy Smołdzino z dnia 12 października 2015r. w sprawie powołania zespołu ds. opracowania koncepcji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Smołdzino na lata 2016-2021. Zespół składał się z przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych, a także mieszkańców. Umieszczenie obowiązku opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w ustawie o pomocy społecznej nie oznacza, iż winna ona skupiać się jedynie na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale powinna obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności. W myśl partycypacyjnej metody budowania strategii przeprowadzono warsztaty dla społeczności lokalnej (Zespół) w czasie których wyodrębniono obszary problemowe, wyznaczono cele i kierunki działań. Przeprowadzono także badanie ankietowe wśród mieszkańców i pracowników jednostek znajdujących się na terenie gminy oraz uczniów miejscowej szkoły.

Podstawą do wyznaczenia celów i działań Strategii była ilościowa analiza problemów społecznych za lata 2012-2014 oraz częściowo za 2015, materiał zebrany w czasie w/w warsztatów, w których udział wzięli przedstawiciele Rady Gminy Smołdzino, pracownicy różnych instytucji oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej, przedstawiciele sołectw, mieszkańcy, proboszczowie dwóch parafii, wieloletnie doświadczenie oraz dane, będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, uzyskane w toku jego bieżącej działalności, a także dane uzyskane od członków Zespołu oraz w trakcie przeprowadzonego badania ankietowanego wśród mieszkańców gminy, pracowników

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Smołdzino na lata 2016 – 2021 jest wieloletnim dokumentem programowym, na podstawie którego w perspektywie najbliższych 6 lat będzie budowana polityka społeczna gminy. Opracowany dokument z pewnością ułatwi również pozyskiwanie funduszy strukturalnych, a także pomoże skoordynować działania różnych instytucji na polu polityki społecznej w gminie.

Przedstawiany Państwu dokument nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez instytucje samorządowe, proponuje działania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w Gminie Smołdzino. Zakłada się, iż wypracowana z udziałem społeczności lokalnej strategia będzie źródłem wielu ciekawych pomysłów, podstawą budowania szerokiego partnerstwa, a także inspiracją do powstawania nowych organizacji i grup nieformalnych działających w sferze polityki społecznej.

Dziękując wszystkim osobom zaangażowanym w prace związane z powstaniem dokumentu, zachęcamy do dalszej współpracy i konsekwencji w realizacji zamierzonych działań.

I. Metodyka prac nad Strategią

Przy aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano analizę SWOT. Punktem wyjścia była analiza sytuacji polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron, istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacji problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu. Niniejsza Strategia powstała w myśl zasady partycypacji społecznej, przy szerokim zaangażowaniu środowisk lokalnych, które uczestniczyły w pracach nad dokumentem, od diagnozy przez tworzenie założeń planistycznych po opracowanie systemu monitoringu i ewaluacji zapisanych celów. Proces ten przebiegał w sześciu głównych etapach:

Etap I – Powołanie Zespołu ds. koncepcji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W skład Zespołu weszli :

1. Arkadiusz Walach – Wójt Gminy Smóldzino,
2. Janusz Dzierżba – Sekretarz Gminy Smóldzino,
3. Marek Krystjańczuk – Przewodniczący Rady Gminy Smóldzino,
4. Iwona Bułak – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej,
5. Violetta Kazimieruk – Przewodnicząca Komisji ds. Oświaty, Kultury, Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa Publicznego,
6. Jan Mołdoch – Kierownik Działu Instrumentów Rynku Pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku,
7. Marcin Urbanowicz – Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smóldzinie,
8. Zygmunt Rzeźnicki – Kierownik Posterunku Policji w Smóldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej,
9. Witosława Waclawska – Kierownik Centrum Integracji Społecznej w Smóldzińskim Lesie,
10. Paulina Kamińska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smóldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej,
11. Maria Matczak – Administrator Środowiskowego Domu Samopomocy w Gardnie Wielkiej,
12. Wojciech Błaszczuk – Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Smóldzinie,
13. Marcin Kamiński – Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Smóldzinie,
14. Renata Knitter – Prezes Stowarzyszenia Rozwoju Turystyki Wiejskiej „Słowiniec”,
15. Anna Hopko – Prezes Stowarzyszenia Mieszkańców Smóldzińskiego Lasu „Wspólna Sprawa” w Smóldzińskim Lesie,
16. Agnieszka Walach – Członek Zarządu Stowarzyszenia Aktywności Lokalnej „Razem zrobimy wiele”,
17. ks. Robert Jakubowski – Proboszcz Parafii Trójcy Świętej w Smóldzinie,
18. ks. Mieczysław Radochoński – Proboszcz Parafii Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Gardnie Wielkiej,
19. Irena Janulewicz-Szczypior – Inspektor ds. ochrony zdrowia i spraw społecznych, Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w Urzędzie Gminy Smóldzino
20. Adam Król – Podinspektor ds. oświaty i kultury w Urzędzie Gminy Smóldzino
21. Agnieszka Walotek-Janka – Inspektor ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Smóldzino,
22. Kamila Kieraś – Konsultant ds. komunikacji społecznej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Smóldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej,
23. Jolanta Piszko – Wychowawca w Świetlicy w Żelazie,
24. Beata Jurałowicz – Sołtys wsi Smóldzino,
25. Grażyna Olechnowicz – Sołtys wsi Gardna Wielka,

26. Irena Kurek – Sołtys wsi Smołdziński Las,
27. Janusz Gądek – Sołtys wsi Żelazo,
28. Dymitr Komanecki – Mieszkaniec gminy Smołdzino,
29. Wioletta Szajter – Mieszkanca gminy/członek Klubu Wolontariusza,
30. Władysław Kordyjak – Mieszkaniec gminy/członek Klubu Wolontariusza,
31. Edyta Lubiak – Mieszkanca gminy Smołdzino/dziennikarka.

Etap II - Opracowanie diagnozy problemów społecznych występujących w gminie.

Etap III - Opracowanie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap IV - Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Etap V - Sporządzenie raportu z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniającej rezultaty przeprowadzonych konsultacji.

Etap VI – Uchwalenie strategii

II. Ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2015

Jednym z nieodzownych etapów przygotowania nowej Strategii jest ewaluacja dotychczas obowiązującej. W związku z tym poniżej przedstawiono ewaluację dokumentu obowiązującego w latach 2008 – 2014 Strategii. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość stanowiły jeden z elementów aktualizacji strategii.

Cel strategiczny 1

Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

opis		Jednostka/ organizacja realizująca zadanie	wskaźnik	Liczba, ilość	Podmiot koordynujący
Cel operacyjny 1.1.	Tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy i inicjowanie samozatrudnienia				
Działanie: Pomoc osobom bezrobotnym w uzyskaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej.		PARR	Ilość szkoleń	8 szkoleń	Urząd Gminy w Smoldzinie
Działanie: Ułatwienie formalności związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej		-	Ilość uchwał	0 uchwał	
Działanie: Promocja idei samozatrudnienia		PUP	Ilość ulotek, spotkań informacyjnych	Brak danych liczbowych	
Cel operacyjny 1.2.	Tworzenie warunków dla powstawania podmiotów ekonomii społecznej				
Działanie: Promowanie ekonomii społecznej		PARR,GOPS	Ilość szkoleń	8 szkoleń	Urząd Gminy w Smoldzinie
Działanie: Wspieranie pod względem prawnym, organizacyjnym, szkoleniowym powstawania podmiotów ekonomii społecznej		ROEFS/PARR-OWES, GOPS, Stowarzyszenie Słowiniec	Ilość porad, ilość szkoleń	Brak danych dot. ilości porad 8 szkoleń	
Działanie: Utworzenie spółdzielni socjalnej			Ilość utworzonych spółdzielni, ilość osób objętych działaniami	0 utworzonych spółdzielni, 0 osób objętych działaniami	
Cel operacyjny 1.3.	Podniesienie aktywności zawodowej mieszkańców gminy				
Działanie: Utworzenie punktu informacji o możliwościach podnoszenia kwalifikacji i usługach oraz instrumentach rynku pracy.		GOPS, PUP	Ilość punktów	0 punktów	Urząd Gminy w Smoldzinie

Działanie: Organizowanie szkoleń prowadzących do podniesienia, uzupełnienia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych.		GOPS	Ilość osób objętych szkoleniami	74 osoby	
Działanie: Realizacja projektów mających na celu aktywizację społeczną i zawodową grup bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym		GOPS, Stowarzyszenie Słowiniec, Stowarzyszenie Horyzont	Ilość zrealizowanych projektów	7 projektów	
Działanie: Stworzenie punktu doradztwa zawodowego dla osób bezrobotnych.		-	Ilość osób objętych wsparciem	0 osób	
Działanie: Realizacja programów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.		GOPS	Ilość zrealizowanych programów, ilość osób objętych programami	3 programy, 32 os. objętych programami	
Cel strategiczny 2					
Rozwój usług edukacyjnych i społecznych zwiększających kompetencje mieszkańców					
Cel operacyjny 2.1.	Tworzenie warunków do uspołecznienia dzieci i młodzieży				
Działanie: Rozszerzenie oferty zajęć kulturalnych dla dzieci i młodzieży prowadzonych w świetlicach wiejskich.	CKSiR	Ilość uczestników zajęć	35osób	Urząd Gminy w Smoldzinie	
Działanie: Rozszerzenie oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	ZS, KS Rowokół	Ilość uczestników zajęć	50 osób		
Działanie: Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży	CKSiR, UKS Rowokół, ZSP, GOPS	Ilość dzieci objętych pomocą	220 dzieci		
Cel operacyjny 2.2.	Wzmacnianie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej				
Działanie: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym poprzez tworzenie ośrodków przedszkolnych.	ZSP	Ilość powstałych ośrodków, ilość	2 oddziały przedszkolne,		

		dzieci objętych opieką przedszkolną	Liczba dzieci (3-4 latki, oddział „0”): 2011/2012- 73 2012/2013- 62 2013/2014- 69 2014/2015- 68	Urząd Gminy w Smóldzinie
Działanie: Zapewnienie środków gwarantujących bezpłatny dowóz na zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży.	ZSP	Ilość dzieci dowożonych	Liczba dzieci dowożonych: 2011/2012- 183 2012/2013- 228 2013/2014- 201 2014/2015- 196	
Działanie: Rozszerzenie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym.	ZSP	Ilość odbytych zajęć	brak danych liczbowych	
Cel operacyjny 2.3.	Aktywizacja młodzieży i dorosłych w zakresie edukacji			
Działanie: Stworzenie bazy informacji w zakresie oferty kształcenia ustawicznego dla osób dorosłych.	ZSP	Ilość udzielonych porad	0 porad	Urząd Gminy w Smóldzinie
Działanie: Realizacja projektów ukierunkowanych na edukację ludzi dorosłych, w tym starszych wiekiem.	GOPS	Ilość zrealizowanych projektów	7 projektów	
Działanie: Stworzenie Gminnego Centrum Edukacyjnego	ZSP	Ilość utworzonych jednostek	0 utworzonych jednostek	
Cel operacyjny 2.4.	Stworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi i specyficznymi potrzebami edukacyjnymi			
Działanie: Rozszerzenie oferty zajęć dydaktyczno – wyrównawczych oraz specjalistycznych, służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych.	ZSP	Ilość dzieci korzystających z dodatkowych zajęć	brak danych liczbowych	Urząd Gminy w Smóldzinie
Działanie: Realizacja programów skierowanych do dzieci i młodzieży przedwcześnie opuszczających system szkolnictwa	ZSP	Ilość osób objętych wsparciem	brak danych liczbowych	
Działanie: Wdrażanie innowacyjnych form nauczania i oceniania	ZSP	Ilość	brak danych	

		innowacyjnych programów	liczbowych	
Działanie: Realizacja programów socjoterapeutycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami	GOPS	Ilość programów, ilość dzieci objętych pomocą	15 osób	
Cel strategiczny 3 Reaktywacja aktywności społecznej i kształtowanie postaw obywatelskich mieszkańców				
Cel operacyjny 3.1.	Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju organizacji społecznych			
Działanie: Opracowanie programu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.	UG	Ilość programów	5 programów	Urząd Gminy w Smoldzinie
Działanie: Organizowanie szkoleń rozwijających aktywność społeczną	GOPS	Ilość szkoleń	15 szkoleń	
Działanie: Organizowanie szkoleń dla liderów lokalnych	GOPS	Ilość szkoleń	6 szkoleń	
Cel operacyjny 3.2.	Integracja społeczności lokalnej			
Działanie: Organizowanie imprez integracyjnych dla mieszkańców gminy	CKSiR, GOPS/ŚDS	Ilość zorganizowanych imprez	15 imprez	Urząd Gminy w Smoldzinie
Działanie: Poszerzenie oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla osób dorosłych i osób starszych wiekiem.	CKSiR	Ilość spotkań, ilość imprez Ilość osób korzystających z oferty	35 osób, Brak danych dot. ilości spotkań, imprez	
Działanie: Tworzenie Klubów Seniora	CKSiR	Ilość członków Klubu	35 osób	
Działanie: Organizacja różnego rodzaju konkursów, współzawodnictwa poszczególnych miejscowości	UG	Ilość konkursów, ilość osób biorących udział w konkursach	Liczba konkursów/ osób: 2010- 1/ 4 2011- 1/ 4 2012- 2/ 65 2013- 2/ 60	

			2014- 1/ 24 2015- 5/ 123	
Działanie: Reaktywacja działalności Kół Gospodyń Wiejskich	CKSiR	Ilość reaktywowanych kół, ilość członków kół	3 koła Ilość członków- brak danych	
Działanie: Realizacja Programów Aktywności Lokalnej	GOPS	Ilość zrealizowanych programów, ilość osób biorących udział w programach	5 programów, 59 osób	
Działanie: Realizacja programów mających na celu integrację społeczną osób niepełnosprawnych	GOPS	Ilość zrealizowanych programów, ilość osób objętych pomocą	2 programy, 20 osób	Urząd Gminy w Smoldzinie
Cel operacyjny 3.3.	Tworzenie warunków do rozwoju dialogu społecznego			
Działanie: Edukacja obywatelska	ZSP	Ilość spotkań, szkoleń	Brak danych liczbowych	Urząd Gminy w Smoldzinie
Działanie: Tworzenie i upowszechnianie różnorodnych technik i metod komunikacji społecznej	-	Ilość zastosowanych technik i metod	Brak danych liczbowych	
Działanie: Organizowanie cyklicznych zebrań, spotkań w sołectwach	Sołectwa UG	Ilość zorganizowanych spotkań, zebrań	brak danych liczbowych	
Działanie: Promowanie pracy wolontarystycznej	GOPS	Ilość członków Klubu	7 wolontariuszy- przy GOPS	

Działanie: Opracowanie i wdrażanie programów zwiększających aktywność obywatelską	GOPS	Ilość zrealizowanych programów	1 program	
Działanie: Organizowanie szkoleń w zakresie komunikacji społecznej	GOPS CIS	Ilość szkoleń, ilość uczestników szkoleń	11 szkoleń 187 uczestników	
Cel strategiczny 4 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu				
Działanie: Utworzenie Punktu Konsultacyjnego udzielającego rodzinom specjalistycznych porad (m. in. prawnych, psychologicznych, z zakresu uzależnień)	GKRPA	Ilość osób korzystających z porad	24 osoby objęte działaniami	GOPS
Działanie: Powołanie zespołu interdyscyplinarnego	GOPS	Ilość rodzin objętych pomocą	2012 - 10 rodzin 2013 - 7 rodzin 2014 - 11 rodzin 2015 - 15 rodzin	
Działanie: Utworzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych	GOPS	Ilość osób objętych wsparciem	8 osób	
Działanie: Utworzenie Klubu Integracji Społecznej (utworzono CIS)	UG Stowarzyszenie Horyzont	Ilość osób uczestniczących w zajęciach klubu	39 osób	
Działanie: Zorganizowanie grupy wolontariuszy działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS	Ilość wolontariuszy, ilość osób objętych pomocą	2 wolontariuszy, 2 osoby	
Cel operacyjny 4.2.	Zmniejszenie rozmiarów i ograniczenie skutków zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych			
Działanie: Realizacja programów opiekuńczo – wychowawczych z elementami socjoterapii	GOPS	Ilość zrealizowanych programów, ilość dzieci objętych	1 program, 15 dzieci	GOPS

		pomocą		
Działanie: Tworzenie Klubów Młodzieżowych ze wsparciem pedagogiczno – psychologicznym i doradztwem zawodowym	GOPS	Ilość utworzonych klubów, ilość osób objętych pomocą	3 kluby, 32 osoby	
Działanie: Zorganizowanie usług asystenta rodzinnego	GOPS	Ilość rodzin objętych pomocą	33 rodziny	
Cel operacyjny 4.3.	Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych i profilaktyka zdrowotna			
Działanie: Propagowanie zdrowego stylu życia	GKRPA, UKS Rowokół, ZSP	Ilość spotkań Ilość pogadań	Ilość spotkań – 4 Brak danych dot. ilości pogadań	GOPS
Działanie: Podejmowanie różnorodnych inicjatyw w zakresie profilaktyki uzależnień	GKRPA	Ilość pogadań, Spotkań, imprez, ilość osób biorących udział w spotkaniach	Brak danych liczbowych dot. ilości pogadań, ilości osób	
Cel operacyjny 4.4.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców			
Działanie: Zabezpieczenie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji w środki pieniężne i pomoc rzeczową	GOPS	Liczba osób objętych wsparciem	2012- 613 2013- 662 2014 - 613 2015 - 605	GOPS
Działanie: Zorganizowanie bazy mieszkań socjalnych oraz miejsc czasowego schronienia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych	UG	Ilość mieszkań	1 mieszkanie	
Działanie: Zorganizowanie lokali zastępczych, doraźnych dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzeń losowych	UG	Ilość lokali	1 lokal	

Działanie: Opracowanie i realizacja programów zabezpieczenia socjalnego w sytuacjach kryzysowych	UG	Ilość programów	Brak danych liczbowych	

III. Charakterystyka gminy

Gmina Smołdzino pod względem administracyjnym położona jest w północno – zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie słupskim. Od północnego – wschodu graniczy z gminą miejską Łeba, od wschodu (w akwenu jeziora Łebsko) z gminą Wicko, od południowego – wschodu z gminą Główczyce, natomiast od zachodu z gminą Ustka. Ponadto od północy granicę gminy stanowi 26-cio kilometrowy odcinek granicy morskiej Polski z Morzem Bałtyckim.

Mapa 1. Granice Gminy Smołdzino

Źródło: www.smołdzino.com.pl

Pod względem geograficznym gmina Smołdzino usytuowana jest na Nizinie Gardnieńsko – Łebskiej z najwyższym wzniesieniem – górą Rowokół (115 m n.p.m). Jest to rozległa gmina rozciągająca się na powierzchni 25 980 ha, o gęstości zaludnienia wynoszącej 14 osób na 1 km². Jej granice wyznaczają naturalne elementy krajobrazu takie jak: brzeg morza, brzegi jeziora Gardno i Łebsko, odcinki rzek: Łupawa, Pustynka, Brodniczka.

Stolicą gminy i siedzibą władz administracyjnych jest miejscowość Smołdzino położona nad rzeką Łupawą, oddalona 30 km od Słupska i 6 km od morza. Pełni ona funkcję ośrodka gminnego, położona w środkowej części gminy i zamieszkiwana przez ponad 18% mieszkańców gminy. Smołdzino jest ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i usługowym o znaczeniu gminnym skupiającym szereg urzędów i instytucji obejmujących swoim zasięgiem obszar całej gminy. Miejscowość ta pełni również funkcję obsługi ruchu turystycznego dysponując w sezonie dobrze rozwiniętą bazą noclegową i gastronomiczną.

Północną część Gminy Smołdzino zajmuje Słowiński Park Narodowy z siedzibą w Smołdzinie. Park utworzono 1 stycznia 1967 r. swoją nazwę zawdzięcza Słowińcom – ludności kaszubskiej, która kiedyś zamieszkiwała tereny Parku. Powierzchnia Parku obecnie wynosi 32.744,03 ha. Na terenie gminy Smołdzino zajmuje on powierzchnię 16 833,26 ha, co stanowi 64,79% całkowitej powierzchni

gminy. Jego niepowtarzalne wartości przyrodnicze spowodowały, że został on zaliczony w 1977 r. przez UNESCO do światowej Sieci Rezerwatów Biosfery. Obejmuje on swoim zasięgiem odcinek wybrzeża od Rowów do Łeby, Jeziora: Łebsko, Gardno, Dołgie Wielkie, Dołgie Małe oraz przylegające do nich lasy.

O turystycznej atrakcyjności gminy stanowi położenie na jej obszarze Słowińskiego Parku Narodowego oraz czterech jezior: Gardno, Łebsko, Dołgie Wielkie oraz Dołgie Małe.

Atutem gminy jest czyste środowisko naturalne, interesująca szata roślinna i liczna populacja dziko żyjącej zwierzyny. Wspaniała lokalizacja gminy i przebogata przyroda stwarzają znakomite możliwości wypoczynku i rekreacji.

Administracyjnie gmina podzielona jest na 16 sołectw, które skupiają 19 miejscowości: Kluki, Przybynin, Łokciowe, Smołdziński Las, Smołdzino, Żelazo, Wierzchocino, Witkowo, Siecie, Gardna Wielka, Gardna Mała i Wysoka, Stojcino, Retowo, Czysta, Bukowa, Komnino, Człuchy.

IV. Diagnoza problemów społecznych Gminy Smołdzino

4.1 Demografia

Gmina Smołdzino, według stanu na dzień 31.12.2015r. zamieszkiwana była przez 3407 mieszkańców (zameldowanie stałe i czasowe). W stosunku do roku poprzedniego liczba mieszkańców widocznie zmaląła.

Tabela 1. Liczba ludności wg płci w latach 2012 - 2015

wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
ogółem	3453	3491	3507	3407
kobiety	1727	1754	1757	
mężczyźni	1 726	1737	1750	

Źródło: Urząd Gminy w Smołdzinie

Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. W gminie Smołdzino przyrost ten widocznie spada- w roku 2015 odnotowano największy spadek urodzeń w ciągu ostatnich czterech lat w stosunku do zgonów- jest zdecydowanie ujemny - 28 zgonów na 19 urodzeń, co potwierdza proces starzenia się społeczeństwa.

Tabela 2. Ruch naturalny i migracje ludności w gminie w latach 2012 - 2015

rok	urodzenia	zgony	małżeństwa	wymeldowania	zameldowania
					czasowe/stałe
2012	35	38	9	23	30/ 98
2013	36	43	17	18	38/ 88
2014	36	35	11	35	61 /105
2015	19	28	13	1	77/ 89

Źródło: Urząd Gminy w Smołdzinie

Poniższe dane również ukazują proces starzenia się społeczeństwa gminy Smołdzino. Jak wynika z tabeli nastąpił wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym, natomiast spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

Tabela 3. Ludność wg wieku przedprodukcyjnego, produkcyjnego i poprodukcyjnego oraz płci w gminie Smołdzino w latach 2012 - 2014

<i>grupa</i>	<i>ogółem</i>	<i>kobiety</i>	<i>mężczyźni</i>
Wiek przedprodukcyjny (14 lat i mniej)			
2012	552	280	272
2013	529	267	262
2014	515	262	253
Wiek produkcyjny 15- 64			
2012	2496	1360	1136
2013	2449	1327	1122
2014	2411	1310	1101
Wiek poprodukcyjny			
2012	499	140	359
2013	529	156	373
2014	549	163	386

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Smołdzino na lata 2016 – 2026

Podsumowując – problem ujemnego przyrostu naturalnego, mniejsza liczba ludności, w tym migracje mieszkańców oraz starzenie się społeczeństwa nie sprzyjają rozwojowi gminy Smołdzino, a tym samym polepszeniu sytuacji jej mieszkańców.

4.2 Rynek pracy

Gmina Smołdzino charakteryzuje się dużym odsetkiem bezrobocia. Na koniec 2015 roku liczba bezrobotnych wynosiła 188 osób i w stosunku do roku 2014r. zdecydowanie zmalała. (z 255osób). Liczbę bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych z gminy Smołdzino w PUP w latach 2012 - 2014

<i>rok</i>	<i>ogółem</i>	<i>bezrobotni zarejestrowani</i>		<i>osoby długotrwale bezrobotne</i>			
		<i>k</i>	<i>m</i>	<i>k</i>	<i>m</i>	<i>osoby niepełnosprawne</i>	
				<i>k</i>	<i>m</i>	<i>k</i>	<i>m</i>
2012	296	148	148	79	56	13	13
2013	264	134	130	71	69	13	11
2014	255	129	126	69	64	13	10

Źródło: www.pup.slupsk.pl

Wśród łącznej liczby bezrobotnych – kobiet i mężczyzn ponad połowę stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani z gminy Smoldzino na koniec 2014r. i 2015r. będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2014r.	Liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2015r.
Czas pozostawania bez pracy w m-c	Do 1	24	14
	1 do 3	45	34
	3 do 6	24	27
	6 do 12	38	30
	12 do 24	38	33
	Pow. 24	57	31
wiek	18 do 24	42	35
	25 do 34	60	41
	35 do 44	37	35
	45 do 54	42	26
	55 do 59	32	21
	60 i więcej	13	11
wykształcenie	wyższe	9	6
	Policealne i średnie zawodowe	42	31
	Średnie ogólnokształcące	21	21
	Zasadnicze zawodowe	56	44
	Gimnazjalne i poniżej	98	67
Staż pracy	Do 1	28	21
	1 do 5	61	52
	5 do 10	41	30
	10 do 20	31	26
	20 do 30	31	20
	30 i więcej	10	2
	Bez stażu	24	18

Źródło: www.pup.slupsk.pl

Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku **od 25 do 34 lata**. Trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby **do 24 r.ż.** oraz osoby w wieku **25- 34** i po **45 r.ż.** Największe problemy na rynku pracy mają osoby, które ukończyły tylko szkoły podstawowe i gimnazja, jak również zasadniczym zawodowym. Zauważa się również kilkuprocentowy odsetek pozostających bez pracy osób z wykształceniem wyższym. Staż pracy bezrobotnych również wpływa na gorszą sytuację mieszkańców- im krótszy staż, tym większy odsetek bezrobotnych- osoby ze stażem **od 1 do 5** stanowią największą grupę.

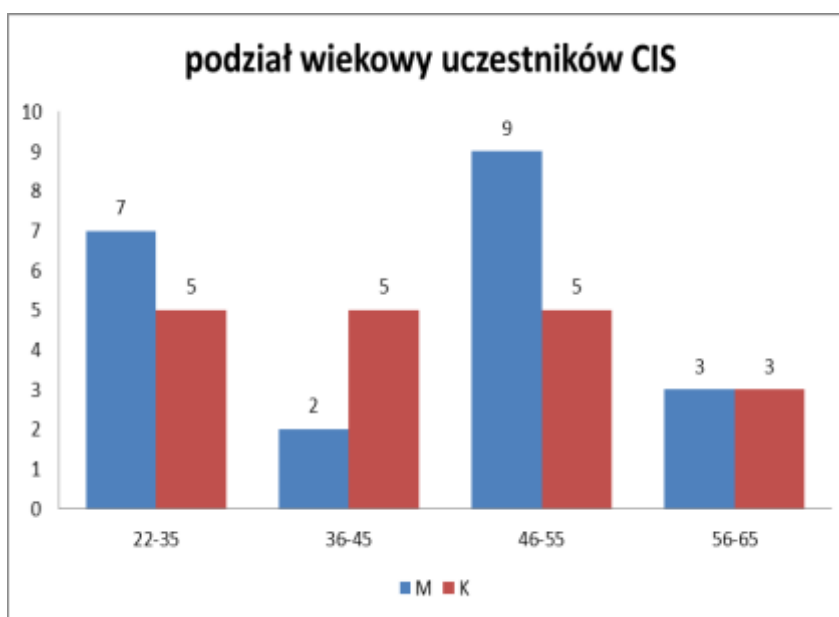
Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej

wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a bardzo często jakichkolwiek decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia.

Od 2014 roku na terenie gminy Smołdzino działa Centrum Integracji Społecznej w Smołdzińskim Lesie, prowadzonym przez Stowarzyszenie Horyzont, które wspiera GOPS i PUP w walce z bezrobociem, ubóstwem oraz innymi problemami mieszkańców, szczególnie tych, którzy korzystają długotrwale z pomocy społecznej.

W okresie od rozpoczęcia działalności do 31.XII.2015r. w Smołdzińskim Lesie do uczestnictwa skierowanych zostało 39 osób.

Wykres 1. Podział uczestników CIS 2014 - 2015

Źródło: Centrum Integracji Społecznej w Smołdzińskim Lesie

Największy odsetek uczestników- mężczyzn, to osoby w przedziale wiekowym 46 – 55 lat, natomiast kobiety- w przedziale 22 – 35, a więc w okresie, w którym kobiety nie pracują ze względu na opiekę nad dziećmi.

Obecnie (marzec 2016r.) Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego realizuje 12osób (8 mężczyzn i 4 kobiety). Dotychczas z zajęć zrezygnowało 5 osób (2 mężczyzn i 3 kobiety), usuniętych zostało 5 osób (2 mężczyzn i 3 kobiety), zakończyło realizację IPZS 18 osób (10 mężczyzn i 8 kobiet).

Tabela 6. Wykształcenie uczestników CIS 2014 - 2015

Wykształcenie	Ilość osób
podstawowe	23
gimnazjalne	4
Ponadgimnazjalne zawodowe	11
Ponadgimnazjalne średnie	1

Źródło: Centrum Integracji Społecznej w Smołdzińskim Lesie

Wśród uczestników największą liczbę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym oraz ponadgimnazjalnym zawodowym, co również potwierdza, że sytuacja osób z takim wykształceniem na terenie gminy jest bardzo trudna.

Centrum realizuje zadania w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej. Uczestnicy kierowani są przez GOPS w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Znajomość problemów osób i rodzin korzystających ze wsparcia tutaj. Ośrodek pomaga trafić z propozycją uczestnictwa w CIS szczególnie do osób najbardziej potrzebujących.

Gmina Smołdzino to miejsce, w którym rozwój przedsiębiorstw, zakładów pracy jest w części zahamowany. Warunki geograficzne, położenie w 60% na jej terenie Słowińskiego Parku narodowego nie sprzyja rynkowi pracy. Ponadto oddalenie od najbliższego miasta o ponad 30 km i utrudniona komunikacja lokalna również pogłębia pozostawanie w bezrobociu dużej części mieszkańców. Jest to jeden z ważniejszych problemów społecznych gminy Smołdzino.

Pisząc o aktywizacji zawodowej warto również zwrócić uwagę na dłużników alimentacyjnych. W 2015r. było ich 30. Zobowiązania utrudniają im powrót lub wejście na rynek pracy. Duży odsetek osób zobowiązanych do płacenia alimentów, nie realizuje obowiązku, przez co pogłębiają się ich długi, zająć komornicze wszystkich możliwych dochodów. Oni wypełniają tzw. „czarną dziurę”, pracując dorywczo, „na czarno”. Nie ma zbyt dużego zestawu argumentów, które mogłyby przemawiać za tym, by osoby te podejmowały się legalnej pracy.

W stosunku do dłużników alimentacyjnych GOPS podejmuje działania wynikające z ustawy z dnia 7.09.2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. z 2015r., Dz. U. z 2015r., poz. 859 z późn. zm.). W wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych:

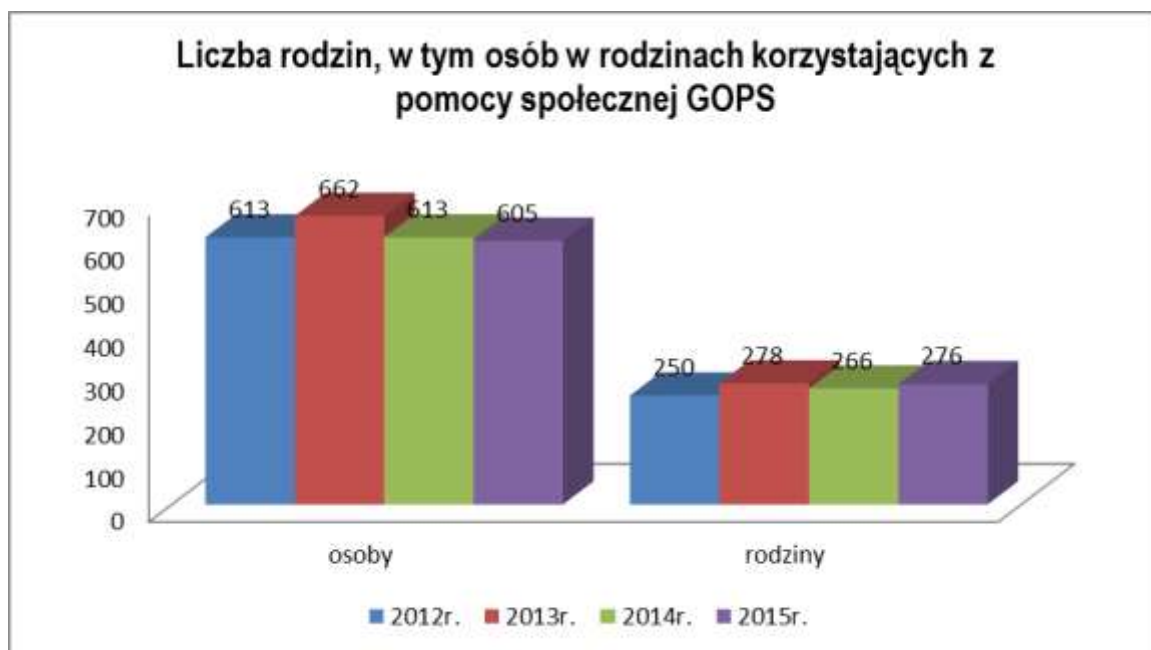
1. Wszczyła postępowania dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
2. przeprowadza wywiady alimentacyjne u dłużników alimentacyjnych,
3. wystosowuje wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku o przedstawienie możliwości aktywizacji zawodowej dłużników,
4. wystosowuje wnioski do dłużników alimentacyjnych o zarejestrowanie się jako osoba bezrobotna,
5. składa wniosków do Prokuratury Rejonowej o ściganie dłużników.

W konsekwencji częściowo egzekwuje się kwoty na spłatę wykonanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na spłatę wykonanych świadczeń z zaliczki alimentacyjnej. Jednak powstałe zobowiązania są bardzo wysokie.

Konsekwencją braku pracy jest też narastające ubóstwo i związane z tym kwestie edukacyjne, zdrowotne, mieszkaniowe itd., których rozwiązaniem zajmuje się szeroko pojęta polityka społeczna.

4.3 Pomoc społeczna

Wykres 2. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej w latach 2012 - 2015

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Z wykresu wynika, że w ostatnim roku GOPS roku wsparciem w różnych formach pomocy społecznej objął **605 osób z 276 rodzin**, co stanowi 18% mieszkańców Gminy Smołdzino (z 3407 os.) Zauważyć można, że w 2015 odnotowano spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 7. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości korzystających z pomocy społecznej w latach 2014 - 2015

Miejscowość	2014 rok		2015 rok				
	Liczba rodzin korzystających	Liczba osób	Liczba rodzin korzystających	Liczba osób	Liczba rodzin korzystających z miejscowości w stosunku do liczby wszystkich korzystających	Liczba osób mieszkających	Liczba osób korzystających z miejscowości w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości
Bukowa	6	13	5	10	2%	70	14,29%
Czysta	11	40	9	25	4%	140	17,86%
Człuchy	4	21	7	25	4%	52	48,08%
Gardna Mała	14	19	15	21	3%	173	12,14%

Gardna Wielka	46	112	45	100	17%	610	16,39%
Kluki	8	16	5	12	2%	108	11,11%
Komnino	5	13	5	7	1%	56	12,50%
Lokciowe	15	31	18	43	7%	166	25,90%
Przybynin	2	5	2	5	1%	8	62,50%
Retowo	3	6	5	13	2%	32	40,63%
Siecie	22	39	16	33	5%	151	21,85%
Smoldzino	38	71	46	90	15%	876	10,27%
Smoldziński Las	16	39	19	39	6%	215	18,14%
Stojcino	18	34	15	26	4%	96	27,08%
Wierzchocino	9	27	7	19	3%	208	9,13%
Witkowo	6	17	4	10	2%	106	9,43%
Wysoka	2	5	3	10	2%	63	15,87%
Żelazo	33	92	38	105	17%	277	37,91%
inne miejscowości	8	13	12	12	2%	---	---
RAZEM	266	613	276	605	100%	3 407	17,99%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smoldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Z powyższej tabeli wynika, że największy odsetek korzystających z pomocy tutaj. GOPS wśród wszystkich korzystających jest w miejscowościach: **Gardna Wielka i Żelazo**, natomiast w stosunku do osób korzystających w danej miejscowości największy odsetek przypada na miejscowość Przybynin i Człuchy. Należy zaznaczyć, że są to miejscowości najmniej zaludnione.

Głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest wciąż **ubóstwo**. Przyczyny ubóstwa bywają różne obserwując osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Wśród tych czynników można wyodrębnić następujące grupy: zdrowotne (długotrwała choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, narkomania), rodzinne (sieroctwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełność rodziny, wielodzietność, samotność, trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego), zawodowe (bezrobocie), zdarzenia losowe, sytuacje kryzysowe lub klęski żywiołowe. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Smoldzinie przedstawia się następująco:

Wykres 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w latach 2013 – 2015

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Zauważyć można stopniowy **spadek** rodzin korzystających z powodu ubóstwa, jednak nadal jest to główna przesłanka do korzystania z pomocy Ośrodka. Klientami są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo.

Wzrost kosztów utrzymania, niskie dochody własne są głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc.

Kolejną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest **bezrobocie**. Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W szybkim tempie pojawiają się problemy finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny.

Liczbę osób korzystających z pomocy finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej z powodu bezrobocia w latach 2012-2015 obrazuje poniższa tabela:

Tabela 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezrobocia w latach 2012 - 2015

rok	Ilość rodzin
2012	123
2013	144
2014	127
2015	113

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Z tabeli wynika, że bezrobocie w 2015r. jako przesłanka korzystania z pomocy społecznej było mniej razy wskazywane niż w 2014r. Na fakt ten ma wpływ uczestnictwo w CIS.

Wśród powodów korzystania z pomocy społecznej wymienianych jako jeden z głównych wskazuje się również **niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę**. Na przełomie ostatnich trzech lat wzrasta zdecydowanie liczba osób objętych wsparciem z tego powodu.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby z pomocy GOPS z powodu bezrobocia w latach 2012 - 2015

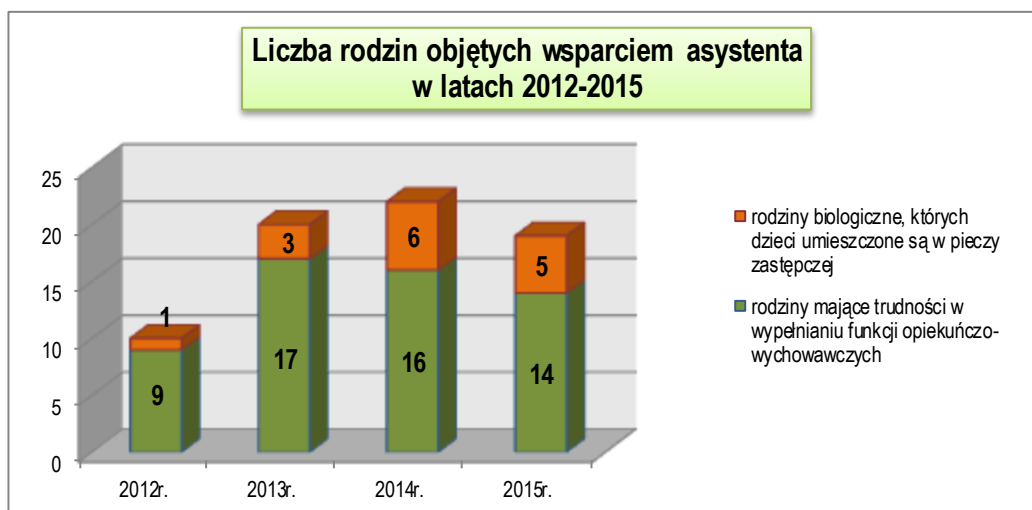

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Kolejnym problemem, utrudniającym prawidłowe funkcjonowanie rodzin i również występującym wśród rodzin z terenu gminy jest **bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego**. Czynnikiem sprzyjającym pogłębianiu się niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin jest w wielu przypadkach długotrwałe bezrobocie i wynikające z niego ubóstwo, co zostało wcześniej wyszczególnione jako problem społeczny wśród mieszkańców gminy Smołdzino, uzależnienia oraz przemoc.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej wspiera rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej poprzez asystenturę rodziny oraz prowadzenie placówki wsparcia dziennego. Asystenci rodziny realizują swoje zadania od 2012r. Na koniec 2015r. liczba rodzin, które skorzystały z tej formy wsparcia wynosiła 33 rodziny. Wśród nich jest duży odsetek rodzin, w których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Na koniec 2015r. objętych asystenturą było 5 rodzin biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej.

Wykres 5. Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta w latach 2012 – 2015.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

W celu wspierania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi utworzona została placówka wsparcia dziennego – świetlica w Żelazie.

Kolejnym problemem, o którym należałoby wspomnieć jest przemoc w rodzinie. Zjawisko przemocy w rodzinie występuje wśród mieszkańców gminy Smołdzino i wciąż się ujawnia.

Przemoc w rodzinie może mieć miejsce we wszystkich warunkach społecznych. Nie zależy ani od statusu społecznego, ani od poziomu wykształcenia, ani od kondycji materialnej domowników. Obserwuje się jednak, że w środowiskach o niższym statusie społecznym częściej spotykamy się z tzw. przemocą gorącą, przepelnioną wybuchami agresji, wściekłością, brutalnością, mającą bardzo gwałtowny przebieg. Policja interweniuje najczęściej w takich właśnie przypadkach. Natomiast w środowiskach o wysokim statusie społecznym częściej można spotkać się z tzw. przemocą chłodną, bardziej wyrafinowaną, nie pozostawiającą żadnych widocznych śladów. W ostatnich czterech latach liczba prowadzonych Niebieskich Kart wygląda następująco:

Wykres 6. Liczba złożonych Niebieskich Kart w latach 2012 - 2015

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Liczba faktów ujawniania przemocy w rodzinach wciąż nie maleje. Zakłada się, że proces ten będzie trwał i nadal wzrastał z uwagi na liczne problemy mieszkańców, które nawarstwiając się sprzyjają zjawisku przemocy.

Przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który w trakcie prac grup roboczych, kierowania na terapię, poradnictwo psychologiczne, profilaktykę zjawiska przemocy wspomaga mieszkańców w powrocie do prawidłowego funkcjonowania w lokalnej społeczności oraz aktywności zawodowej.

4.4 Ochrona zdrowia i profilaktyka

Profilaktyką w zakresie uzależnień na terenie gminy Smołdzino zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizuje ona w szczególności programy profilaktyczne, kontroluje sprzedaż alkoholu na terenie gminy, prowadzi postępowania w zakresie leczenia uzależnień

Na terenie gminy w latach 2012 – 2014 funkcjonowały i nadal funkcjonują dwa ośrodki zdrowia, w których łącznie przyjmuje dwóch lekarzy. Do 2012r. niestety mieszkańcy borykali się z problemem zakupu leków. Najbliższa apteka, w której mogli zakupić niezbędne leki znajdowała się w mieście oddalonym o ponad 30 km. Od 2012 roku działa również apteka, co bardzo pomaga mieszkańcom gminy w zapobieganiu chorobom i w leczeniu.

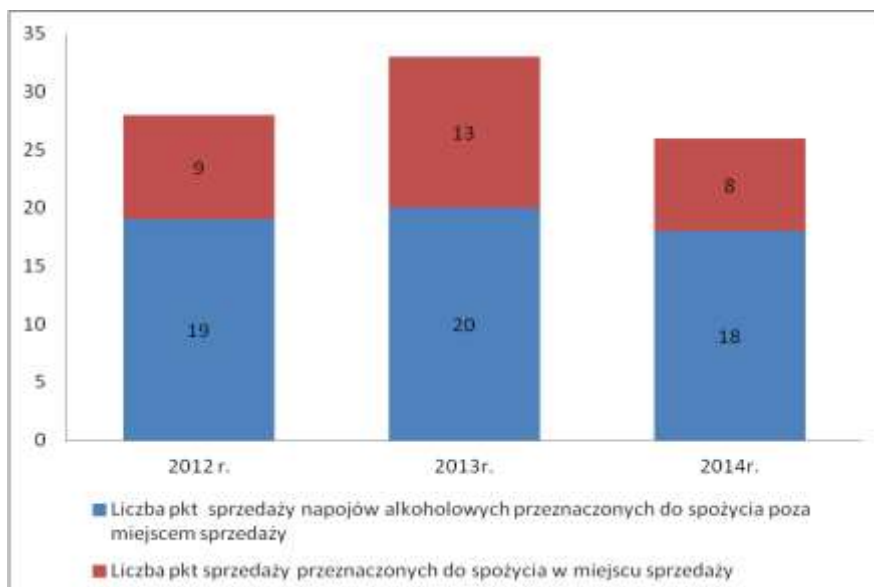
Wykres 7. Programy profilaktyczne realizowane w gminie w latach 2012-2015

dane: GKRPA w Smołdzinie

Powyższy wykres przedstawia liczbę realizowanych programów profilaktycznych, które prowadzi głównie Zespół Szkolno – Przedszkolny w Smołdzinie Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Gardnie Wielkiej, Uczniowski Klub Sportowy „Rowokół”. W 2015r. liczba programów wzrosła do 9.

Wykres 8. Liczba punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Smołdzino

dane: GKRPA w Smołdzinie

Z wykresu wynika, że w 2014r. w stosunku do lat poprzednich zmalała liczba punktów sprzedaży oraz miejsc sprzedaży alkoholu, co sprzyjać powinno zmniejszeniu się zjawisk problemowych na terenie gminy.

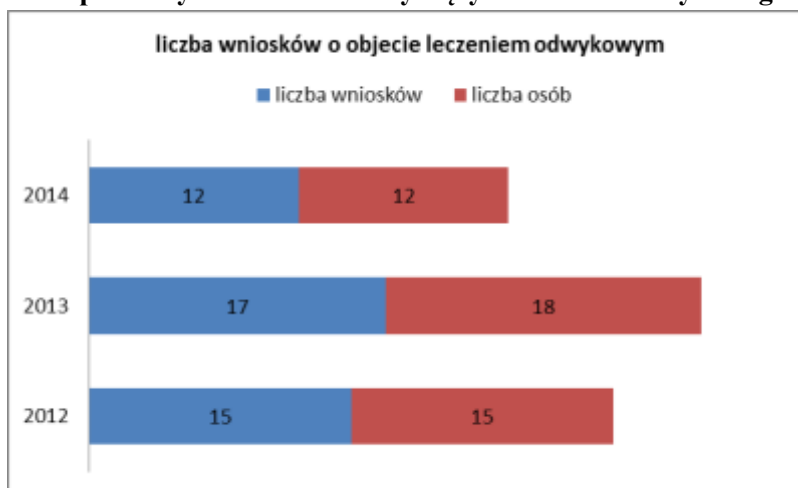
Wykres 9. Liczba kontroli miejsc sprzedaży alkoholu

dane: GKRPA w Smołdzinie

Zgodnie z obowiązkiem kontroli upoważnieni członkowie zespołu przeprowadzili kontrolę w placówkach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy Smołdzino. Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania przez sprzedawców przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sprawdzone zgodność posiadanych zezwoleń z rodzajami dostępnego alkoholu w punkcie sprzedaży oraz aktualności tych zezwoleń. W 2012 i 2014r. r. w trakcie kontroli nie stwierdzono rażącego naruszenia prawa, pouczono osoby sprzedające w zakresie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych. Natomiast w 2013r., po przeprowadzonym postępowaniu skierowano do Policji wniosek z podejrzeniem o popełnienie wykroczenia przez przedsiębiorcę. Sprawa zakończyła się wyrokiem o ukaranie przedsiębiorcy.

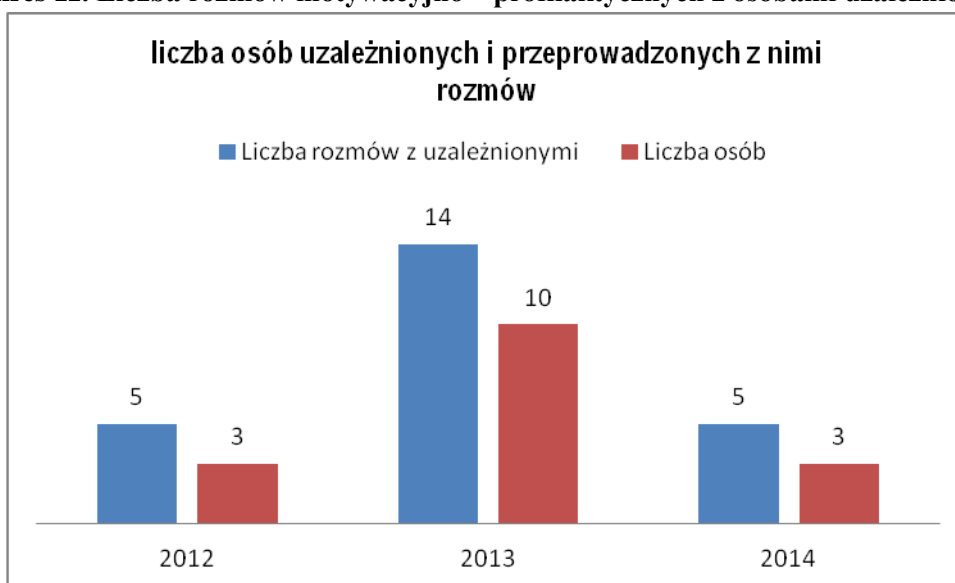
Wykres 10. Liczba rozpatrzonych wniosków dotyczących leczenia odwykowego

dane: GKRPA w Smołdzinie

W roku 2014 liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym zmalała w stosunku do roku poprzedniego z 17 do 12. Wnioski w 2014r. dotyczyły 12 osób- mniej o 6 w stosunku do 2013r.

Wykres 11. Liczba rozmów motywacyjno – profilaktycznych z osobami uzależnionymi

dane: GKRPA w Smołdzinie

Tak jak powyżej, maleją również liczby dot. przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Liczba rozmów motywacyjno – profilaktycznych z osobami współuzależnionymi

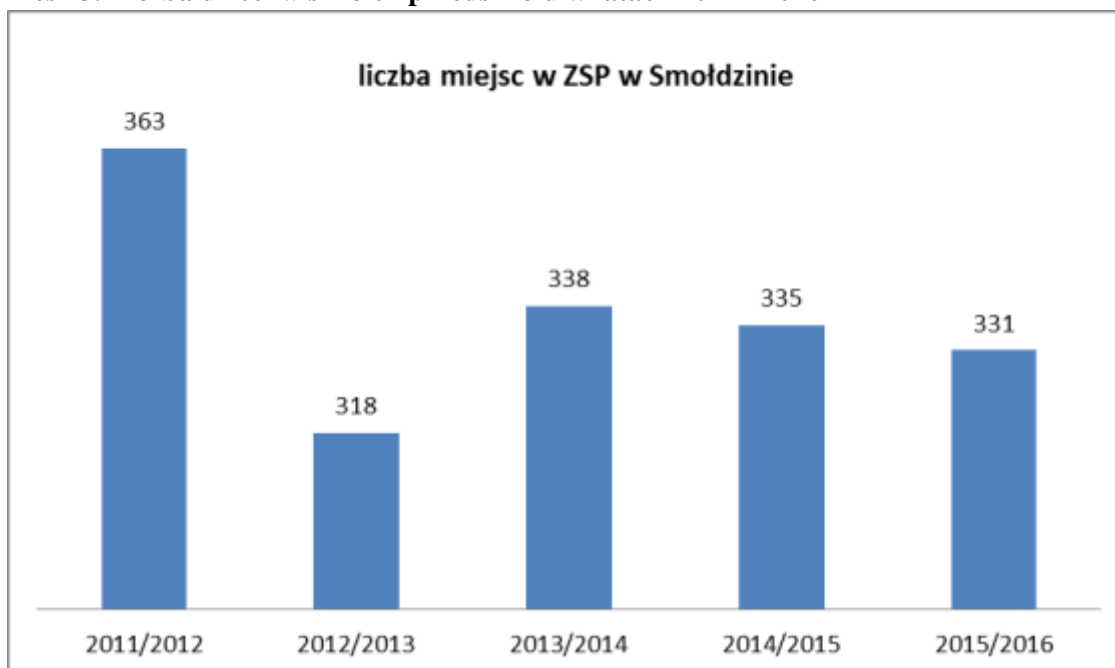

dane: GKRPA w Smołdzinie

4.5 Edukacja, kultura i sport

Na terenie gminy Smołdzino działa aktualnie 1 szkoła – Zespół Szkolno – Przedszkolny w Smołdzinie, w tym Gminne Przedszkole w Smołdzinie i Gminne Przedszkole w Smołdzinie - Oddział w Gardnie Wielkiej. Poniżej informacja dot. liczby dzieci w szkole i przedszkolu.

Wykres 13. Liczba dzieci w szkole i przedszkolu w latach 2011 - 2016

dane: ZSP w Smołdzinie

Wykres przedstawia liczbę dzieci, które w poszczególnych latach uczęszczały do ZSP w Smołdzinie. W ostatnim roku szkolnym oraz w roku 2014/2015 zauważa się spadek liczby dzieci w stosunku do poprzednich lat.

Tabela 9. Liczba dzieci z obwodu uczęszczających do innych szkół w Polsce i za granicą

	2011/201	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
	2				
Przedszkole	0	0	0	0	35 (w tym 2 za granicą)
Szkoła Podstawowa	22	86 (w tym 2 za granicą)	45 (w tym 12 za granicą)	69 (w tym 19 za granicą)	68 (w tym 16 za granicą)
Gimnazjum	15	16	25 (w tym 3 za granicą)	24 (w tym 2 za granicą)	22 (w tym 5 za granicą)
Razem	37	102	70	93	125

dane: ZSP w Smołdzinie

Poniższa tabela przedstawia migrację rodzin, w tym dzieci, które zmuszone są do uczęszczania do szkół poza miejscem zamieszkania. W roku szkolnym 2015/2016 liczba wzrosła w stosunku do poprzednich lat. Największy wzrost nastąpił w zakresie dzieci uczęszczających do przedszkola.

Tabela 10. Liczba dzieci dowożonych

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Przedszkole	15	16	22	24	31
Szkoła Podstawowa	93	143	116	118	133
Gimnazjum	75	69	63	54	53
Razem	183	228	201	196	217

dane: ZSP w Smołdzinie

Gmina zapewnia dowóz dzieci z terenu gminy. Liczba dzieci dowożonych wzrosła w 2015r. W ostatnim czasie dowóz dzieci zapewniany jest przez tzw. gimbus oraz komunikację publiczną, realizowaną przez PPKS w Słupsku z siedzibą w Smołdzinie.

Większość dzieci dowożonych uczęszcza na zajęcia świetlicy w szkole. Tabela przedstawia liczbę dzieci, które korzystają z zajęć.

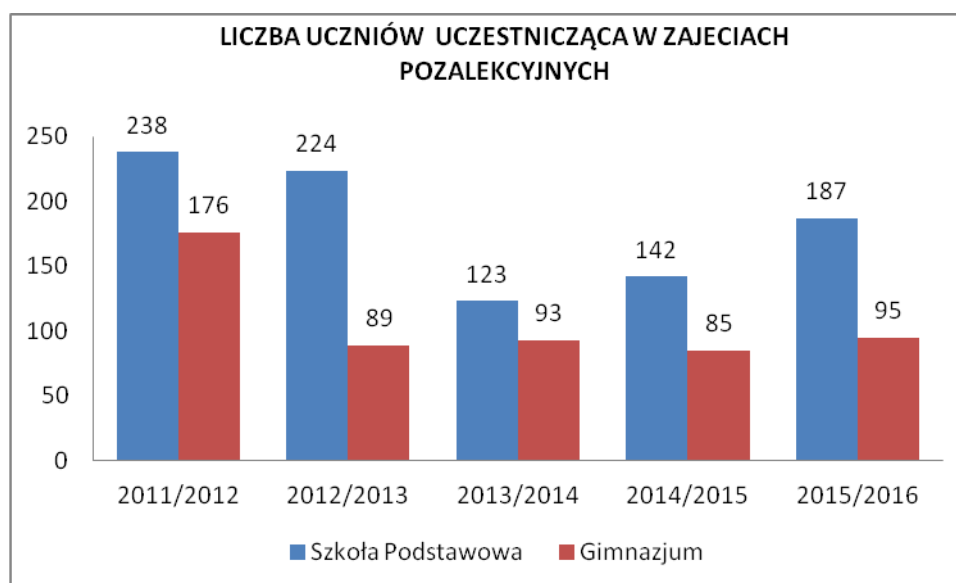
Tabela 11. Liczba dzieci korzystających ze świetlic szkolnych

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Przedszkole	0	0	0	0	0
Szkoła Podstawowa	brak danych	107	123	138	129
Gimnazjum	brak danych	76	71	58	53
Razem	0	183	194	196	182

dane: ZSP w Smołdzinie

Dzieci i młodzież z ZSP w Smołdzinie uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne organizowane dla dzieci uzdolnionych oraz z trudnościami w nauce. Są to dzieci ze szkoły podstawowej i gimnazjum.

Wykres 14. Liczba uczniów uczestnicząca w zajęciach pozalekcyjnych.

dane: ZSP w Smołdzinie

Tabela 12. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów

ROK	Część 1 (j.polski + matematyka)				Część 2. (j. obcy nowożytny)			
					angielski			
X	Zespół	powiat	woj.	kraj	Zespół	powiat	woj.	kraj
2012	19,67	19,95	22,34	22,75	Nie dotyczy			
2013	22,48	21,39	23,69	24,03	Nie dotyczy			
2014	19,75	23,23	25,54	25,2	Nie dotyczy			
2015	65%	60%	66%	67%	67%	70%	77%	78%

dane: ZSP w Smołdzinie

Powyższa tabela obrazuje wyniki testów kompetencyjnych dzieci z klas 6. Na poziomie powiatu, województwa oraz kraju otrzymały wynik w ponad 60%.

Gmina realizuje również zadania w zakresie wsparcia finansowego w postaci stypendium dla dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół.

Tabela 13. Stypendia szkolne

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
szkoła podstawowa	36	46	45	37
gimnazjum	15	13	23	12
szkoła policealna	0	0	0	16
słuchacze kolegów	0	0	0	0
zasilek szkolny- szkoła podstawowa	0	0	0	1
zasilek szkolny - gimnazjum	2	0	0	0
zasilek szkolny- ponadgimnazjalna bez policealnych	5	0	0	0
zasilek szkolny- policealna	0	0	0	0
zasilek szkolny - słuchacze kolegów	0	0	0	0
pomoc w ramach programów rządowych	34	0	0	0
stypendia- zasadnicza szkoła zawodowa	4	1	1	0
stypendia- LO, LOU, LP	1	2	1	0
stypendium- uczniowie T i TU	10	9	11	0

stypendia- uczniowie szkół specjalnych przysposabiających do pracy	0	0	1	0
---	---	---	---	---

dane: Urząd Gminy w Smołdzinie

Największą liczbę osób, które skorzystały ze stypendium zauważa się w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014 i dotyczyły uczniów szkoły podstawowej.

Na terenie gminy Smołdzino prowadzone są świetlice wiejskie, które wchodzą w strukturę Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Gardnie Wielkiej.

Tabela 14. Świetlice pozaszkolne na terenie gminy

ROK	LICZBA
2012	6
2013	6
2014	4
2015	7

dane: Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Gardnie Wielkiej

W strukturze Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w roku 2012 funkcjonowały świetlice w miejscowościach: Kluki, Łokciowe, Żelazo, Wierzchocino, Siecie, Smołdziński Las, w 2013 roku przestała funkcjonować świetlica w Klukach, natomiast zaczęła działalność świetlica w Smołdzinie, w 2014r. zamknięto świetlice w: Sieciach, Smołdzińskim Lesie. W roku 2015 reaktywowano świetlice w: Klukach, Smołdzińskim Lesie, Sieciach, Gardnie Wielkiej.

Ponadto w strukturze CKSiR w Gardnie Wielkiej funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Smołdzinie oraz filia w Gardnie Wielkiej. Liczba czytelników w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

Tabela 15. Liczba osób korzystających z bibliotek na terenie gminy

	2012		2013		2014	
	Smoldzino	Gardna Wielka	Smoldzino	Gardna Wielka	Smoldzino	Gardna Wielka
Liczba czytelników	207	125	184	99	150	100
Ilość wypożyczeń na zewnątrz	1979	2275	2026	1648	1585	1212
Ilość wypożyczeń na miejscu	26	9	36	6	55	10

dane: Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Gardnie Wielkiej

Z powyższej tabeli wynika, że zdecydowanie zmniejsza się liczba osób korzystających z bibliotek na terenie gminy. W dobie Internetu, braku czasu, gonitwy za pracą jest to zjawisko powszechne.

4.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Współpraca o charakterze finansowym odbywała się głównie w postaci wspierania i powierzenia realizacji zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie i finansowanie ich realizacji.

Tabela 16. Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert.

	Konkurs	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Liczba ofert które nie otrzymały dofinansowania	Liczba umów, które nie zostały zrealizowane lub zostały rozwiązane z przyczyn zależnych od organizacji
2012	Upowszechnianie kultury fizycznej	2	2	0	0
2013	Upowszechnianie kultury fizycznej oraz turystyki	3	3	0	0
2014	Upowszechnianie kultury fizycznej	2	2	0	0

Źródło: Urząd Gminy w Smołdzinie

W związku z małą liczbą czynnie działających stowarzyszeń na terenie gminy- działają stale 2 stowarzyszenia, które głównie realizują zadania w zakresie turystyki i kultury fizycznej.

Tabela 17. Zestawienie środków finansowych przeznaczonych dla organizacji pozarządowych w poszczególnych latach w zakresie kultury fizycznej

rok	kultura fizyczna				
	Kwota przeznaczona w budżecie Gminy Smołdzino (w zł)	Kwota wnioskowana przez stowarzyszenia (w zł)	Kwota przyznana stowarzyszeniom (w zł)	Wysokość własnego wkładu finansowego (w zł)	Kwota wykorzystana przez stowarzyszenia (w zł)
2012	40000	40000	40000	5559,04	40000
2013	40000	40000	40000	2551,16	39134
2014	20000	20000	20000	1302	20000

Źródło: Urząd Gminy w Smołdzinie

Tabela 18. Zestawienie środków finansowych przeznaczonych dla organizacji pozarządowych w poszczególnych latach w zakresie turystyki

rok	turystyka				
	Kwota przeznaczona w budżecie Gminy Smołdzino (w zł)	Kwota wnioskowana przez stowarzyszenia (w zł)	Kwota przyznana stowarzyszeniom (w zł)	Wysokość własnego wkładu finansowego (w zł)	Kwota wykorzystana przez stowarzyszenia (w zł)
2012	10000	8898	8898	3098,04	7462,75
2013	10000	10000	10000	1776,07	9839,69
2014	10000	6000	6000	8800	5983,75

Źródło: Urząd Gminy w Smołdzinie

Zadania w zakresie kultury fizycznej w latach 2012 – 2014 realizowane były przez Klub Sportowy „Rowokół” Uczniowski Klub Lekkiej Atletyki i Piłki Nożnej „Rowokół”, natomiast zadania z zakresu turystyki przez Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Wiejskiej „Słowiniec”

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi inicjowane były działania w zakresie pisania i realizacji projektów zewnętrznych. Projekty zrealizowane były przez:

- ✓ 2011r., 2012r. i 2013r. - Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Wiejskiej „Słowiniec” i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ 2013r. - Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Wiejskiej „Słowiniec” i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Szkoleń i Korepetycji „Edukacja” w Słupsku,
- ✓ 2014r.- Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Wiejskiej „Słowiniec” i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Horyzont w Słupsku oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ 2015r.- Stowarzyszenie Horyzont w Słupsku oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Dodatkowo organizowane są wspólne imprezy, uroczystości, spotkania, akcje, konkursy, w tym m.in.:

- ✓ Ferie
- ✓ Gra terenowa
- ✓ Warsztaty tematyczne
- ✓ Andrzejkki

V. Diagnoza sytuacji społecznej na podstawie badań ankietowych

Jednym z etapów pracy nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Smołdzino na kolejne lata było przeprowadzenie badania ankietowego. W tym celu przygotowano wzory ankiet, które rozpowszechniono wśród mieszkańców oraz instytucji i organizacji działających na terenie gminy. Celem badania było uzyskanie wiedzy, jakie problemy w gminie są najbardziej dotkliwe dla mieszkańców i wg nich oraz wg osób spoza gminy, które pracują na terenie gminy.

Poniżej zestaw pytań, które zadano osobom dorosłym :

1. Co jest ważne dla Pani/Pana, aby mogła/mógł Pani/Pan mieszkać w Gminie Smołdzino przez całe życie? (co powinno się zmienić, powstać?)

2. Co według Pan/Pani jest największym problemem społecznym w Gminie Smołdzino?
3. O czym powinniśmy pomyśleć planując w Strategii działania w celu rozwiązania wymienionego przez Panią/Pana problemu społecznego?
4. Co jest Pani/Pan gotowa/gotów zrobić, aby w Gminie Smołdzino żyło się lepiej?

Badanie przeprowadzono również wśród młodzieży szkolnej. Zadano im poniższy zestaw pytań:

1. Co jest ważne dla Ciebie, abyś mogła/mógł mieszkać w Gminie Smołdzino przez całe życie? (co powinno się zmienić, powstać?)
2. O czym powinniśmy pomyśleć planując w Strategii działania dla dzieci i młodzieży?
3. Co Ty jesteś gotowa/gotów zrobić, aby w Gminie Smołdzino żyło się lepiej?

Poniższa tabela przedstawia liczbę ankietowanych

Tabela 19. Liczba ankietowanych

	Uczniowie	Pracownicy	Mieszkańcy
Kobiety	13	11	12
Mężczyźni	13	3	6
Razem	26	14	18
	58		

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Tabela 20. Wyniki ankiet

Co jest ważne dla Ciebie, abyś mogła/mógł mieszkać w Gminie Smołdzino przez całe życie? (co powinno się zmienić, powstać?)		dzieci	pracownicy	mieszkańcy
rynek pracy	więcej miejsc pracy na terenie gminy	12%	29%	17%
infrastruktura	komunikacja (łatwiejszy dojazd do miasta, lepsze drogi, chodniki)	42%	29%	33%
	więcej/nowe (duże) sklepy	27%	0%	0%
	wybudowanie oczyszczalni	4%	0%	0%
	większy wybór usług	0%	7%	0%
	nowe atrakcje turystyczne	0%	29%	0%
	kanalizacja	0%	14%	50%
	ogrzewanie gazowe	0%	14%	0%
	tańszy opał	0%	7%	0%
	oświetlenie gminy	0%	0%	11%
	remont mieszkań i budynków gminnych	0%	0%	17%
	wybudowanie kaplicy cmentarnej	0%	0%	6%
	zmiana zasad - SPN	0%	0%	17%
	przekazanie mieszkańcom mieszkań komunalnych	0%	0%	6%
czas wolny	więcej festynów, imprez, zabaw, zawodów sportowych, itp.	38%	0%	0%
	otwarcie świetlic	12%	0%	0%
	powstanie nowych boisk, placów zabaw	27%	0%	0%
	zajęcia dla dzieci i młodzieży	0%	21%	0%

	więcej placówek kulturalnych, spędzania czasu wolnego	0%	29%	6%
	większy dostęp do wydarzeń kulturalnych	0%	14%	0%
edukacja	zgoda na używanie telefonu w szkole	4%	0%	0%
	powstanie sklepiku szkolnego	4%	0%	0%
	żłobek	0%	7%	0%
	poprawa funkcjonowania przedszkola/szkoły	0%	7%	0%
	warunki do rozwoju osobistego (kursy, staże)	0%	14%	0%
	edukacja ekologiczna	0%	7%	0%
samorząd/ instytucje/ organizacje	bezpieczeństwo publiczne	0%	7%	0%
	dobra władza	0%	0%	6%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Z tabeli wynika, iż dla dzieci najważniejszą kwestią decydującą o tym, że chcieliby mieszkać na terenie gminy Smołdzino są kolejno: komunikacja (łatwiejszy dojazd do miasta, lepsze drogi, chodniki), więcej festynów, imprez, zabaw, zawodów sportowych, itp., powstanie nowych boisk, placów zabaw oraz więcej sklepów. Dla osób pracujących są to: więcej miejsc pracy na terenie gminy, komunikacja (łatwiejszy dojazd do miasta, lepsze drogi, chodniki) oraz więcej placówek kulturalnych, spędzania czasu wolnego. Dla mieszkańców najważniejsza jest kanalizacja na terenie całej gminy, komunikacja oraz więcej miejsc pracy.

Tabela 21. Hierarchia problemów wg ankietowanych

Co według Pan/Pani jest największym problemem społecznym w Gminie Smołdzino?	pracownicy	mieszkańcy
alkoholizm	36%	17%
bezrobocie	36%	33%
ubóstwo	21%	6%
duża liczba osób starszych wymagających pomocy, małe wsparcie	7%	6%
brak miejsc pracy	7%	6%
praca "na czarno"	7%	0%
wykluczenie sprzężone	7%	0%
emigracja młodych	0%	6%
bierność mieszkańców	7%	0%
brak perspektyw	14%	6%
społeczna akceptacja negatywnych zjawisk	7%	0%
słaba opieka medyczna	0%	11%
konflikty mieszkańców	7%	0%
Sytuacja ekonomiczna gminy	14%	11%
SPN	7%	17%
brak miejsc spędzania wolnego czasu	14%	0%
komunikacja (brak informacji)	7%	0%

zły stan dróg, chodników	0%	17%
brak kanalizacji	0%	6%
zły stan świetlic, budynków gminnych	0%	17%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Wśród największych problemów wskazanych przez pracowników pojawia się bezrobocie i alkoholizm (po 36%), dla mieszkańców (w tym są również osoby pracujące) problemem jest bezrobocie (33%) oraz kolejno alkoholizm, zły stan dróg, chodników oraz zły stan świetlic, budynków gminnych (po 17%).

Tabela 22. Działania w Strategii wg ankietowanych

O czym powinniśmy pomyśleć planując w Strategii działania w celu rozwiązania wymienionego przez Panią/Pana problemu społecznego?		dzieci	pracownicy	mieszkańcy
rynek pracy	zachęcanie do podejmowania zatrudnienia	0%	7%	0%
	więcej miejsc pracy na terenie gminy	0%	0%	17%
infrastruktura	szybszy Internet	15%	0%	0%
	piorunochrony	4%	0%	0%
	park	4%	0%	0%
	pizzeria/restauracja	15%	0%	0%
	lepsz komunikacja (dojazd do pracy)	0%	7%	0%
	wioska tematyczna	0%	7%	0%
	lepszy dostęp do specjalistów (służba zdrowia)	0%	0%	6%
	rozwój turystyki	0%	0%	6%
czas wolny	plac zabaw/boisko	8%	0%	0%
	zajęcia dla dzieci i młodzieży	46%	0%	0%
	dyskoteka	4%	0%	0%
	siłownia zewnętrzna	4%	0%	0%
	wypożyczalnia rowerów	4%	0%	0%
	kino	4%	0%	0%
	park wodny	15%	0%	0%
	działania pobudzające aktywność mieszkańców	0%	21%	0%
edukacja	sklepik w szkole	39%	0%	0%
	zgoda na używanie telefonów	18%	0%	0%
	zabawy/dyskoteki w szkole	8%	0%	0%
	nowy bus	4%	0%	0%
	edukacja ekologiczna	0%	7%	0%
	szkolenia, poradnictwo dla bezrobotnych	0%	0%	11%
samorząd/instytucje/organizacje	lepsz profilaktyka uzależnień, grupy wsparcia	0%	7%	11%
	pozyskiwanie środków zewnętrznych	0%	29%	0%
	zapewnienie środków na wkłady własne	0%	7%	0%
	ograniczenie pozwoleń na sprzedaż alkoholu	0%	7%	0%

dobrze praktyki	0%	14%	0%
promocja gminy, produktów lokalnych	0%	0%	11%
lepsze warunki dla przedsiębiorców	0%	0%	11%
porozumienie, środki - SPN	0%	0%	11%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Uwzględniając działania w Strategii wg ankietowanych należałoby pomyśleć przede wszystkim o:

- Zajęciach dla dzieci i młodzieży
- Sklepiku w szkole
- Pozyskiwaniu środków zewnętrznych
- Większej liczbie miejsc pracy

Propozycje te mogą zostać uwzględnione w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz w Strategii Rozwoju Gminy Smołdzino na kolejne lata.

Tabela 23. Działania mieszkańców

Co jest Pani/Pan gotowa/gotów zrobić, aby w Gminie Smołdzino żyło się lepiej?	dzieci	pracownicy	mieszkańcy
pomoc przy organizowaniu imprez	8%	36%	11%
pomoc osobom starszym, innym	12%	0%	6%
pomoc na świetlicy (dzieciom)	4%	0%	0%
pomoc w zbiórkach	4%	0%	0%
dbanie o zaniedbane groby	8%	0%	0%
dbanie o porządek w gminie, wycinanie gałęzi, segregowanie śmieci	15%	0%	0%
uczestnictwo	23%	21%	0%
ja nic nie mogę, nie da się	8%	0%	0%
działania społeczne	0%	7%	0%
pomoc w pisaniu wniosków	0%	14%	0%
przewodzenie zajęć	0%	7%	0%
edukacja ekologiczna	0%	0%	11%
promocja gminy	0%	0%	11%
pozyskiwanie turystów	0%	0%	11%
utworzenie nowych miejsc pracy	0%	0%	6%
pomoc w rozwoju usług	0%	0%	6%
współpraca z UG	0%	0%	6%
rozmowy z ludźmi	0%	0%	11%
wybrać dobrą władzę	0%	0%	11%
od tego jest władza	0%	0%	11%
podpowiedź subiektywnego kierunku zmian	0%	0%	6%
Odpowiedzi udzieliło:			
	21 z 25 dzieci	11 z 14 pracowników	14 z 18 mieszkańców

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

Największa liczba ankietowanych jest gotowa czynnie uczestniczyć w działaniach, mogących pomóc w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Podsumowując powyższe dane uzyskane od mieszkańców, pracowników, wskazane przez nich problemy społeczne m.in. alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo znalazły swoje odzwierciedlenie w diagnozie problemów społecznych w gminie Smołdzino.

VI. Cele strategii

cel główny: zapewnienie kompleksowego wsparcia społecznego mieszkańcom Gminy Smółdzino.

LP.	OBSZAR (CEL GŁÓWNY)	CEL SZCZEGÓŁOWY	Kierunki działań	Źródła finansowania	wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne za realizację	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.	ROZWÓJ I WZMACNIA NIE STRUKTUR SPOŁECZE ŃSTWA OBYWATEL SKIEGO	1. Wzmocnienie i rozbudowa komunikacji/ usprawnienie przepływu informacji pomiędzy podmiotami i społecznością lokalną	1. Cykliczne wybieranie lidera- koordynatora informacji na terenie gminy 2. Upublicznianie aktualnego wspólnego kalendarza imprez 3. organizowanie spotkań kwartalnych przedstawicieli jednostek, organizacji, sołectw z terenu gminy etc.	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba liderów-koordynatorów - liczba utworzonych wspólnych kalendarzy - liczba zaangażowanych NGO, sołectw, podmiotów - liczba spotkań	UG Organizacje pozarządowe Sołectwa SPN GOPS ZSP CKSiR LGD Świetlice soleckie, wiejskie	Urząd Gminy w Smółdzinie
		2. Zintegrowana, kompleksowa promocja gminy, w tym podmiotów, produktów lokalnych, wydarzeń etc.	1. udostępnianie wydawnictw, map na www (m.in. UG, NGO, jednostek, etc), w podmiotach 2. Opracowywanie i publikowanie cykliczne lokalnej gazetki/ newslettera/ publikacji 3. Promowanie idei korzystania z tablic informacyjnych w sołectwach 4. Promowanie produktów	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba dostępnych wydawnictw, map, gazetek - liczba wydanych lokalnych gazetek/newsletterów/publikacji - liczba tablic w sołectwach wykorzystywanych do celów informacyjnych - liczba zdarzeń promujących produkty lokalne	UG Organizacje pozarządowe Sołectwa SPN GOPS ZSP CKSiR LGD Świetlice	

		lokalnych			soleckie, wiejskie
	3. Pobudzenie inicjatyw i rozwój oferty wydarzeń na terenie gminy	1. Cykliczne imprezy promujące Gminę Smołdzino 2. Promowanie imprez lokalnych	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba zorganizowanych imprez promujących gminę - liczba akcji promocyjnych - Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację	Urząd Gminy Policja ZSP Organizacje pozarządowe OSP GOPS Sołectwa CKSiR
	4. Pobudzenie i wzmacnianie aktywności lokalnych grup społecznych	1. Zlecenie zadań, granty, uruchamianie funduszu sołeckiego 2. Świadczenie poradnictwa w zakresie zakładania i prowadzenia organizacji, pozyskiwania środków 3. Wzmacnianie współpracy na terenie gminy, w tym podmiotów, jednostek ze społecznością lokalną, sołectwami, organizacjami pozarządowymi etc. 4. Zwiększenie działań na rzecz rozwoju lokalnego biznesu	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba zleconych zadań, grantów - liczba sołectw z funduszem sołeckim - liczba porad - liczba wspólnych inicjatyw - liczba działań na rzecz rozwoju lokalnego biznesu	Urząd Gminy GOPS Organizacje pozarządowe Sołectwa LGD CKSiR
	5. Rozwój edukacji obywatelskiej, promocja postaw obywatelskich	1. Opracowanie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi 2. Organizowanie szkoleń, spotkań pobudzających i rozwijających aktywność społeczną 1. Organizowanie konkursu na lokalnego lidera społecznego 2. Organizowanie akcji	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba programów współpracy - liczba szkoleń, spotkań - liczba nagrodzonych liderów - liczba wolontariuszy	GOPS CKSiR ZSP Urząd Gminy OSP Organizacje pozarządowe Sołectwa Parafie

			promującej wolontariat (m.in. międzypokoleniowy)				
2.	INTEGRACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I UBÓSTWU	1. Wzmacnianie działań na rzecz seniorów, lokalna polityka senioralna	1. Upodmiotowienie klubów seniora 2. Zapewnienie dostępności do usług dla seniorów, w tym specjalistycznych, opiekuńczych, „koperta życia” etc adekwatnie do potrzeb 3. Organizowanie działań aktywizujących dla seniorów 4. Rozwój działalności wolontariatu i mentoringu seniorów i na rzecz seniorów	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba sformalizowanych klubów seniora - liczba usług dla seniorów - liczba działań aktywizujących - liczba godzin działań przeprowadzonych przez wolontariuszy	CKSiR Policja Organizacje pozarządowe Sołectwa ZSP GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smoldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej
		2. Stworzenie kompleksowej usługi aktywnej integracji	1. Rozwój działalności Centrum Integracji Społecznej 2. Podejmowanie działań w kierunku tworzenia podmiotów ekonomii społecznej 3. Rozwijanie pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny 4. Rozwijanie współpracy GOPS z instytucjami rynku pracy, m.in. w oparciu o Programu Aktywizacja Integracja 5. Rozwój interdyscyplinarnej współpracy na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem 6. Rozwijanie środowiskowej pracy socjalnej (akcje, warsztaty, etc.)	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba uczestników CIS - liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej - liczba zawartych kontraktów socjalnych - liczba wspólnych działań z zakresu aktywnej integracji, na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem - liczba uczestników PAI - liczba przeprowadzonych akcji, warsztatów etc.	GOPS CIS PUP Organizacje pozarządowe Instytucje rynku pracy Sołectwa Policja CIS	
		3. Zapobieganie	1. Organizowanie warsztatów, w	Środki własne	- liczba warsztatów dla	CKSiR	

		wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu wszystkich grup wiekowych	tym z nowinek technologicznych 2. Organizowanie spotkań z zakresu bezpieczeństwa 3. Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego adekwatnie do potrzeb mieszkańców 4. Rozwijanie pracy socjalnej na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	Środki zewnętrzne	dzieci/młodzieży/dorosłych/starszych/niepełnosprawnych - liczba spotkań - liczba godzin poradnictwa specjalistycznego - liczba przeprowadzonych warsztatów, szkoleń	Org. pozarządowe Solectwa ZSP ŚDS w Gardnie Wielkiej Policja	
		4. Tworzenie warunków do rozwoju miejsc pracy i inicjowanie samozatrudnienia, w tym ekonomii społecznej	1. Pomoc osobom bezrobotnym w uzyskaniu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wejścia/ powrotu na rynek pracy 2. Informowanie osób bezrobotnych o możliwościach pozyskiwania środków finansowych 3. Wspieranie nowopowstających podmiotów gospodarczych 4. Promowanie idei ekonomii społecznej	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba zorganizowanych działań dla osób bezrobotnych - liczba zorganizowanych warsztatów, szkoleń - liczba szkoleń z zakresu pozyskania funduszy - liczba nowych przedsiębiorców - liczba działań promujących ekonomię społeczną	Urząd Gminy Organizacje pozarządowe GOPS	
		5. Promocja edukacji przez całe życie	1. Zwiększenie dostępności do zasobów lokalnej biblioteki 2. Bieżące uzupełnianie zbiorów bibliotek 3. Upublicznianie informacji o podejmowanych działaniach edukacyjnych 4. Organizowanie warsztatów, spotkań edukacyjnych 5. Promocja czytelnictwa	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba czytelników - liczba nowych zbiorów bibliotecznych - liczba informacji o działaniach edukacyjnych - liczba warsztatów, spotkań - liczba akcji promujących czytelnictwo	CKSiR ZSP Solectwa UG Parafie GOPS Organizacje pozarządowe Świetlice soleckie, wiejskie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smoldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej
	WZMACNIA NIE/ROZBUDOWA ZINTEGRO	1. Wspieranie rozwoju działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin	1. Świadczenie usług, w tym opiekuńczych, specjalistycznych, rehabilitacyjnych, grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych i ich opiekunów	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba działań wspierających osoby niepełnosprawne, osoby zależne, opiekunów osób zależnych - liczba godzin specjalistycznych	UG GOPS ZSP CKSiR solectwa	

WANEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA RODZIN		adekwatnie do potrzeb 2. Rozwijanie działalności ŚDS 3. Dostosowywanie infrastruktury na terenie gminy do potrzeb osób niepełnosprawnych 4. Organizowanie cyklicznych spotkań, imprez integracyjnych		usług opiekuńczych - liczba uczestników ŚDS - liczba dostosowanych budynków w gminie - liczba spotkań, imprez integracyjnych	
	2. Rozwój usług społecznych dla różnych grup wiekowych, społecznych	1. Organizowanie spotkań, warsztatów dla rodziców 2. Tworzenie i rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 3. Tworzenie i rozwój miejsc przyjaznych seniorom 4. Rozwój poradnictwa specjalistycznego adekwatnie do potrzeb 5. Rozwój usług asystenckich 6. Utworzenie i prowadzenie punktu wymiany rzeczy 7. Utworzenie, prowadzenie i promowanie bazy usług społecznych 8. Organizowanie cyklicznych imprez tematycznych	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach, warsztatach dla rodziców - liczba klubów dziecięcych/ żłobków/ opiekunek i innych form opieki nad dziećmi do lat 3 - liczba miejsc spotkań dla seniorów - liczba godzin poradnictwa specjalistycznego - liczba rodzin/środowisk objętych asystenturą/ usługami opiekuńczymi - liczba punktów wymiany rzeczy - liczba baz usług społecznych - liczba zorganizowanych imprez	Urząd Gminy Org. pozarządowe CKSiR GOPS solectwa Świetlice soleckie, wiejskie ZSP CIS
	3. Rozwój kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin w kryzysie	1. Profesjonalizacja działań GZI i GKRPA 2. Rozwój współpracy międzysektorowej na rzecz rodzin w kryzysie 3. Rozwój asystentury rodzinnej adekwatnie do potrzeb mieszkańców 4. Rozwój działalności placówek wsparcia dziennego 5. Zapewnienie poradnictwa specj. indywidualnego i grupowego 6. Promowanie idei rodzin	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba rodzin objętych wsparciem w ramach GZI - liczba programów w ramach GKRPA - liczba wspólnych działań na rzecz rodzin - liczba rodzin objętych asystenturą - liczba uczestników placówek wsparcia dziennego - liczba godzin w ramach poradnictwa specjalistycznego - liczba działań promujących	GZI GKRPA UG GOPS CIS Organizacje pozarządowe ZSP

		wspierających 7. Organizowanie grup wsparcia 8. Rozwijanie pracy socjalnej		rodziny wspierające - liczba członków grup wsparcia - liczba osób objętych pracą socjalną			
		4. Profilaktyka uzależnień	1. Profesjonalizacja działań GKRPA 2. Rozwijanie współpracy na rzecz profilaktyki uzależnień 3. Realizacja programów profilaktycznych 4. Organizacja wypoczynku dla dzieci, młodzieży, w tym zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas ferii, wakacji 5. Organizowanie konkursów dla dzieci, młodzieży, dorosłych, rodzin	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba programów profilaktycznych, - liczba wspólnych inicjatyw, działań na rzecz profilaktyki - liczba dzieci, młodzieży objętych wypoczynkiem letnim - liczba przeprowadzonych konkursów dla dzieci, młodzieży, dorosłych, rodzin	GKRPA UG CKSiR GOPS GZI ZSP CIS Organizacje pozarządowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smoldzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej
		5. Uruchamianie działań profilaktycznych i prozdrowotnych dla wszystkich grup społecznych edukacyjnych	1. Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia 2. Organizowanie szkoleń, warsztatów, akcji dot. aktywnego i zdrowego stylu życia 3. Organizowanie cyklicznych akcji prozdrowotnych	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba działań profilaktycznych i prozdrowotnych - liczba szkoleń, warsztatów, akcji dot. aktywnego i zdrowego stylu życia - liczba akcji prozdrowotnych	GKRPA UG ZSP GOPS Organizacje pozarządowe Sołectwa Świetlice wiejskie, sołeckie	
		6. Podnoszenie standardów i jakości usług instytucji pomocy społecznej	1. Stałe doskonalenie kadry instytucji pomocy społecznej. 2. Zapewnienie optymalnego poziomu zatrudnienia adekwatnie do realizowanych zadań z uwzględnieniem specjalistów.	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba szkoleń zrealizowanych przez pracowników pomocy społecznej - liczba zatrudnionych pracowników socjalnych - liczba stanowisk pracy	GOPS UG	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smoldzinie z siedzibą w

			3. Zapewnienie optymalnych warunków pracy dla kadry pomocy społecznej. 4. Rozwijanie interdyscyplinarnej współpracy w obszarze realizacji lokalnej polityki społecznej i pomocy społecznej.		zgodnych z BHP - liczba wspólnych działań w obszarze pomocy społecznej		Gardnie Wielkiej
	WSPIERANIE ROZWOJU W OBSZARZE EDUKACJI, KULTURY I SPORTU	1. Wspieranie rozwoju działalności sportowej, różnych form kultury fizycznej, aktywnego spędzania czasu wolnego	1. Rozwój UKS 2. Wspieranie rozwoju nowych klubów i nieformalnych grup sportowych 3. Tworzenie i utrzymanie siłowni zewnętrznej i ścieżek zdrowia, infrastruktury rekreacyjno-sportowej 4. Stworzenie warunków do organizowania działań sportowych i kół zainteresowań	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba dzieci i młodzieży w UKS - liczba nowopowstałych klubów, grup sportowych - liczba ścieżek zdrowia - liczba siłowni napowietrznych liczba nowych miejsc infrastruktury sportowej - liczba działań sportowych, - liczba kół zainteresowań	ZSP NGO UG CKSiR Świetlice wiejskie, sołeckie	Urząd Gminy w Smoldzinie
		2. Rozszerzanie i podnoszenie jakości oferty edukacyjnej szkoły	1. Organizowanie zajęć wyrównawczych, programów autorskich, dla dzieci zdolnych, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 2. Zagwarantowanie bezpłatnego dowozu dzieci na zajęcia pozalekcyjne adekwatnie do potrzeb 3. Organizowanie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych adekwatnych do potrzeb 4. Rozwijanie współpracy z RR	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami - liczba dzieci dowożonych - liczba dzieci uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne - liczba działań Rady Rodziców	ZSP UG CKSiR	
		3. Budowanie partnerstw na rzecz rozwoju edukacji, kultury i sportu w	1. Rozwój współpracy na rzecz edukacji, kultury, sportu	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba zawartych porozumień - liczba wspólnych działań na rzecz kultury, sportu i edukacji	CKSiR Organizacje pozarządowe UG,	

		gminie				ZSP Świetlice sołeckie, wiejskie	
		4. Promocja, rozwój działań na rzecz kultury	1. Wspieranie działań w zakresie ochrony zabytków sakralnych 2. Promocja działań kulturalnych w gminie 3. Wspieranie udziału w działaniach kulturowych poza terenem gminy	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba działań w zakresie ochrony zabytków sakralnych - liczba działań kulturalnych - liczba wyjazdów poza teren gminy w ramach działań kulturowych	CKSiR UG Sołectwa Parafie	
		5. Dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych	1. Ułatwianie dostępu do Punktu przedszkolnego, żłobka, opieki nad dziećmi, kluby dziecięce etc mieszkańcom gminy 2. Tworzenie i realizacja programów wyrównawczych 3. Rozwój wolontariatu międzypokoleniowego 4. Rozwój i wzmocnienie działalności świetlic wiejskich	Środki własne Środki zewnętrzne	- liczba działających punktów przedszkolnych, żłobków, klubów - liczba programów wyrównawczych - liczba wolontariuszy - liczba działających świetlic wiejskich	ZSP GOPS CKSiR	

VII. Monitoring i ewaluacja Strategii

Organizacja systemu polityki społecznej gminy Smóldzino jest dostosowana do potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania stanowią kontynuację istniejącego i rozbudowanego systemu wsparcia lub tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowatorskie rozwiązania. Z pewnością strategia nie wyczerpuje wszystkich działań, które można jeszcze uwzględnić w dokumencie. Wybrano te najpilniejsze i najważniejsze.

Należy podkreślić, że strategia ma przede wszystkim wskazać na pewne kierunki działania w sferze polityki społecznej, które mają służyć celowi głównemu, jakim jest: zapewnienie kompleksowego wsparcia społecznego mieszkańcom Gminy Smóldzino.

Strategia zatem odpowiada na pytanie w jaki sposób wykorzystując pewne zasoby materialne i personalne, różne podmioty życia społecznego mogą wspólnie zrealizować cel główny strategii. Istotne znaczenie ma tu szerokie pasmo działań, w którym będą uczestniczyć partnerzy społeczni wszystkich szczebli organizacji życia społecznego. Stąd też długofalowy czas realizacji strategii do 2021 r., aby nie tylko zrealizować cele, ale także wyzwolić pewną aktywność środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania ważnych dla środowiska lokalnego problemów społecznych.

Opracowana strategia to dokument bazowy przy konstruowaniu programów operacyjnych i projektów określających sposób oraz metody realizacji założonych przedsięwzięć. Dzięki realizacji tego typu programów będzie można osiągnąć wyznaczone cele.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem „żywym” zatem wprowadzanie zmian w jej zapisach jest możliwe, przy czym zmiany te powinny dotyczyć zasadniczych kierunków strategii. Najlepszą metodą na ewentualne wprowadzanie zmian w dokumencie strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego jaki towarzyszył tworzeniu strategii.

Zgodnie z wolą ustawodawcy, wyrażoną w art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu realizacji tego zadania realizatorzy poszczególnych części dokumentu będą przedkładali Kierownikowi GOPS materiały oraz dane z monitoringu i ewaluacji wykonanych zadań.

Na etapie opracowywania dokumentu przyjęto, że do głównych zadań koordynatora Strategii będzie należało:

- nadzorowanie wdrażania Strategii,
- identyfikacja problemów, które ograniczyły lub uniemożliwiły realizację działań i osiągnięcie celów strategicznych i operacyjnych zawartych w Strategii,
- opracowywanie wniosków dotyczących wdrażania oraz propozycji ewentualnych korekt i zmian dla realizatorów Strategii,
- aktualizowanie Strategii

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane przedstawione w tabeli wskaźniki monitoringowe. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii.

Ewaluacja Strategii zostanie przygotowana w momencie przystąpienia do prac nad Strategią na kolejne lata.

W procesie tworzenia Strategii wyłoniono podmioty monitorujące. Do ich zadań będzie należało:

- koordynowanie działań zawartych w Strategii,
- inicjowanie działań zmierzających do zrealizowania założonych kierunków, celów szczegółowych,

- ocena prowadzonych działań w zakresie realizacji działań zgodnych z kierunkami wskazanymi w Strategii.